

COL·LEGI *Santo Tomás*

Projecte lingüístic

CONVERSA
ESCRIPTURA
LLENGÜES
CAL·LIGRAFIA
LECTURA
PRONÚNCIA

Sumari

- 06 Introducció
- 06 Marc del projecte
- 07 Àmbit pedagògic
 - 07 Introducció
 - 07 Objectius generals del col·legi
- 07 L'ensenyament i aprenentatge de les llengües
- 09 Competències bàsiques de l'àmbit lingüístic
 - 09 Educació Infantil
 - 10 Educació Primària
- 15 Atenció a la diversitat
- 15 Alumnat de parla estrangera
- 16 Les noves tecnologies i la llengua
- 18 Estratègies didàctiques en l'àmbit lingüístic
 - 18 La biblioteca
 - 18 La Diada de Sant Jordi
 - 18 Altres activitats didàctiques
- 19 Equip docent

Introducció

Aquest projecte lingüístic és l'instrument de gestió i d'organització per mitjà del qual el col·legi ha dissenyat, a partir de la seva realitat, l'ús i l'ensenyament de les llengües presents al currículum.

Marc del projecte

A l'hora d'elaborar i actualitzar el present projecte s'ha tingut en compte la normativa vigent que hi fa referència. En especial, la Llei 8/2022, de 9 de juny, sobre l'ús i l'aprenentatge de les llengües oficials en l'ensenyament no universitari i el Decret Llei 6/2022, de 30 de maig, pel qual es fixen els criteris aplicables a l'elaboració, l'aprovació, la validació i la revisió dels projectes lingüístics dels centres educatius.

A la vegada, aquest projecte ha estat realitzat segons la diagnosi de la realitat sociolingüística del centre.

El nostre objectiu és educar l'alumnat en la competència comunicativa plena i en el llenguatge oral i escrit com a mitjans de realització personal i social, i com a base de la fixació del pensament. Descubrim en el llenguatge i en les seves manifestacions un vehicle d'accés i participació en el nostre patrimoni cultural i, a través d'aquest, d'acostament a altres cultures.

La llengua catalana és la llengua pròpia, llengua normalment emprada, llengua vehicular i d'aprenentatge i llengua d'ús normal en l'acollida de l'alumnat. Tant la llengüa catalana com la castellana són llengües d'ús curricular i educatiu al nostre centre. Ambdues són enteses com un signe de riquesa cultural, considerant que la cultura és patrimoni de la humanitat.

Per aquesta voluntat d'universalitat, i dins del procés de generalització que afecta el món del coneixement i de les comunicacions, la llengua anglesa, juntament amb la llengua francesa a Cicle Superior, ocupen també un lloc important en la programació educativa del col·legi.

Aquest projecte es revisarà i modificarà, si s'escau, en funció del coneixement oral i escrit i de l'ús de les llengües que l'alumnat acrediti en les diferents etapes educatives. Aquesta revisió es durà a terme mitjançant proves i avaluacions periòdiques en terminis no superiors als dos anys.

Àmbit pedagògic

Introducció

L'àmbit pedagògic recull els objectius generals, la metodologia, la didàctica i la distribució horària de cadascuna de les llengües que són objecte d'aprenentatge. Així mateix, inclou els recursos dels que disposem al servei dels objectius que es detallen a continuació.

A l'hora de fixar els objectius de cada etapa cal remarcar que la competència comunicativa és transversal i, per tant, l'assoliment dels objectius bàsics dependrà del tractament global que se'n faci.

Objectius generals del col·legi

- Potenciar l'ús de les llengües estrangeres: la llengua anglesa i la llengua francesa.
- Incrementar l'existència d'actituds positives vers l'ús i el coneixement de la llengua i la cultura.
- Planificar activitats que garanteixin i promoguin el coneixement de la llengua i la cultura.

L'ensenyament i aprenentatge de les llengües

La llengua catalana és la llengua vehicular, d'aprenentatge i de cohesió entre totes les persones de l'escola i el mitjà d'expressió de la major part d'activitats acadèmiques que s'hi realitzen. Es dona també molta importància a l'aprenentatge de la llengua castellana a totes les etapes.

A Infantil i Primària, l'àmbit lingüístic el desenvolupem a partir d'un enfocament comunicatiu i textual cercant estratègies que tinguin en

compte el seu caràcter transversal. Adquirir una bona competència comunicativa pel que fa a l'expressió oral, l'expressió escrita, la comprensió oral i la comprensió lectora són imprescindibles per garantir un bon coneixement i un bon ús de la llengua ja que aquesta serveix a l'alumnat per organitzar el pensament i ampliar la seva capacitat d'abstracció. L'escola garanteix que tot l'alumnat, en acabar els estudis i superar l'etapa satisfactòriament, assoleix el domini funcional efectiu de la llengua catalana i la llengua castellana.

La capacitat de comunicar-se en una llengua estrangera és una primera raó que justifica la seva presència en el currículum de l'escolaritat obligatòria. A aquesta raó social se n'hi afegeixen altres d'educatives: l'aprenentatge de les llengües estrangeres contribueix al desenvolupament personal de l'alumnat en els aspectes psicològic, afectiu, intel·lectual i social; de manera molt específica, fomenta l'acceptació de la diferència i l'apreciació de la diversitat lingüística i cultural. Treballar la competència plurilingüe i intercultural és, en essència, actuar adequadament, amb interès i respecte, en un món plural.

D'altra banda, qualsevol llengua és també el mitjà d'expressió d'unes determinades comunitats, de manera que aquest aprenentatge inclou una sensibilització envers el vessant cultural que és inherent a l'idioma. L'aprenentatge de l'idioma estranger implica accedir a un nou sistema fonològic, a unes estructures lingüístiques, a unes correspondències orals i escrites, a uns àmbits lexicosemàntics, a una organització argumentativa i, finalment, a una cultura transmesa mitjançant aquesta llengua.

Des d'13 s'inicia l'aprenentatge de la llengua anglesa diàriament. Amb l'alumnat d'infantil introduïm la llengua anglesa en petites sessions, de manera molt significativa, com si fos un joc, i donant molta importància a la comprensió i l'expressió oral. A mesura que els nens i nenes es fan grans, anem introduint la lectura i la comprensió de paraules i textos a nivell escrit i els iniciem en l'escriptura de mots, frases i petits textos utilitzant diferents suports visuals i digitals. A Primària es dona molta importància a l'expressió oral i es treballa a partir de cançons, rodolins, diàlegs..., per aconseguir una base sòlida i segura sobre la qual podran construir nous aprenentatges.

En aquest marc plurilingüe, introduïm una segona llengua estrangera, la llengua francesa, a partir de 5è de Primària. La llengua francesa es treballa amb metodologies basades en la conversa, la comunicació i la comprensió contextual, cosa que fa molt vivencial l'aprenentatge.

En definitiva, l'objectiu central del centre és preparar l'alumnat perquè sigui capaç de desenvolupar-se com a persona i de comunicar-se en diferents llengües i així pugui afrontar els reptes de la societat plural, multilingüe i multicultural del segle XXI.

Competències bàsiques de l'àmbit lingüístic

Els continguts de les àrees lingüístiques s'organitzen al voltant de cinc dimensions: comprensió lectora, expressió escrita, comunicació oral, dimensió literària i plurilingüe.

Ser competent en les dimensions oral, lectora i escrita, fa que el nostre alumnat pugui dur a la pràctica de manera resolutiva diferents situacions de l'àmbit literari i plurilingüe. Aquestes darreres dimensions ajudaran l'alumnat a conèixer millor el món que l'envolta, les altres persones i a si mateix potenciant d'aquesta manera l'esperit crític.

Educació Infantil

Com exposa el nou currículum d'Educació Infantil, cal que l'alumnat aprengui a progressar en la comunicació i expressió ajustada als diferents contextos i situacions de comunicació habituals per mitjà dels diversos llenguatges.

Des de les primeres edats, al nostre col·legi volem potenciar les relacions i la comunicació per tal de fomentar l'expressió del propi coneixement, de les emocions, de les sensacions: "Quan puc explicar allò que he descobert, és que ho he après". Les persones soles no avancem, no creixem, necessitem comunicar-nos, relacionar-nos, organitzar-nos al voltant de valors comuns, interactuar en un espai habitual i compartir totes les nostres idees i experiències així com

escoltar i entendre els altres des dels diferents llenguatges: plàstic, musical, matemàtic, corporal, oral i escrit. Promovem les explicacions dels infants per intentar entendre'ls i avançar a partir del contrast entre les diferents idees que van sorgint. En la mesura que explorem i experimentem els recursos i les eines específiques de cada llenguatge interioritzem els processos i codis específics, desenvolupant les nostres capacitats expressives i comprensives.

L'aprenentatge del codi escrit és, també, una de les prioritats de l'Educació Infantil. Consisteix en un procés llarg que depèn d'aspectes maduratius, del context alfabetitzador i de les bones experiències relacionades amb la lectura i l'escriptura. L'entrada a la lectura i a l'escriptura la portem a terme d'una manera significativa combinada amb un treball més sistemàtic de fonètica i grafisme però sempre respectant els diferents ritmes maduratius.

El procés de llegir i comprendre s'inicia a Infantil proporcionant estímuls auditius i visuals per anar progressant en l'aprenentatge del codi. En aquesta etapa, la llengua que s'utilitza a l'aula en general, per avançar en aquest procés, és la catalana, però també es fa un treball en la castellana.

Des d'13, els nens i nenes tenen diàriament un primer contacte de manera oral amb altres llengües, concretament l'anglesa. A l'Educació Infantil s'inicia l'aprenentatge de la llengua anglesa en petites sessions que van incrementant la freqüència i durada a mida que l'alumnat es va fent més gran. Aquestes sessions tenen com a objectiu presentar la llengua anglesa en context utilitzant contes, rimes, cançons i una multitud de jocs que afavoreixen el seu aprenentatge a nivell oral.

Educació Primària

Dimensió Comunicació Oral

S'incideix, al llarg de tota l'escolaritat, en el desenvolupament d'aquelles actituds que afavoreixen una adequada intercomunicació oral: actituds d'escolta atenta, respecte al torn de paraula, adequació del to de veu, evitació de paraules malsonants, utilització de paraules de cortesia i exclusió de qualsevol tipus de llenguatge discriminatori.

La comprensió i l'expressió orals continuen sent l'aspecte més important en el procés de l'aprenentatge de l'anglès. A partir de Cicle Superior, s'introdueix una segona llengua estrangera, el francès, de manera que l'alumnat s'inicia en aquesta llengüa de forma oral i escrita.

Al col·legi es dediquen diferents franges horàries amb activitats quotidianes a l'expressió i a la comprensió oral d'aquestes llengües.

Dimensió Comprensió Lectora

La lectura és un factor fonamental. Els objectius principals que es pretenen aconseguir en aquest aspecte són que l'alumnat obtingui una correcta competència lectora, que adquireixi gust per la lectura com a font de plaer i com a font d'informació i que l'hàbit lector formi part de la seva activitat quotidiana.

A l'Educació Infantil, l'hora del conte i la lectura per part de l'adult fomenten la lectura i la comprensió de diferents tipus de textos. A Cicle Inicial, l'alumnat assenta les bases que li permetran llegir missatges, diferents tipus de text (narracions, descripcions, poemes...), tant en català com en castellà.

En totes les etapes es motiva l'alumnat a la lectura. Considerem que són aspectes fonamentals des de l'inici de l'aprenentatge i, per això, aquesta competència es completa amb la dimensió literària. Amb aquesta finalitat l'escola proporciona a l'alumnat un gran ventall de material (llibres, contes, novel·les, poesia, revistes...) en diferents llengües, dispositius i suports, per enriquir-se de la major diversitat tant pel que fa als idiomes com en les tipologies de text.

Dimensió Expressió Escrita

Pel que fa a la llengua catalana i castellana, la descoberta de l'escriptura i la producció espontània que experimenta el nostre alumnat s'acompanya d'un altre treball, més sistemàtic, on es combinen metodologies analítiques i globals.

Al llarg de tots els cicles es vetlla perquè les produccions escrites que es facin des del col·legi abracin un ventall ampli del que pot ser l'expressió escrita en les diferents llengües. Es pretén que sigui capaç de realitzar el procés reflexiu de l'escriptura: pensar, escriure i revisar, i elaborar produccions ben estructurades i amb un lèxic ampli.

La composició de textos escrits es realitza en diferents situacions, de manera significativa, des de qualsevol dels àmbits curriculars.

Un dels objectius és que l'alumnat prengui consciència de la interrelació de la llengua amb qualsevol tipus de coneixement i, per això, des de totes els àmbits s'exigeix un tractament rigorós i adequat de la llengua escrita.

A tota la Primària, s'utilitzen les eines digitals de manera progressiva per a la recerca d'informació i la comprensió de tot tipus de textos, així com per elaborar-ne de nous amb l'objectiu que siguin aplicables i estiguin contextualitzats.

Pel que fa a la llengua anglesa escrita, tant a Educació Infantil com a Cicle Inicial de Primària, es realitza un procés adequat a l'edat, començant a potenciar paraules i ampliant el lèxic, perquè els i les alumnes acabin l'etapa de Primària sent capaços de produir textos ben estructurats de tipologia diversa.

Dimensió Literària

Considerem la lectura, en especial d'obres literàries diverses, com una font imprescindible de coneixement del món, de la naturalesa humana i de les relacions entre persones i d'un mateix.

Fomentar el gust per la lectura i l'escriptura, com a font de plaer i d'informació, és un dels objectius prioritaris dels nostre centre per aconseguir alumnes amb esperit crític, capaços d'emetre opinions amb rigor.

Els i les alumnes del col·legi disposen d'una biblioteca amb un conjunt de llibres, contes i revistes, seleccionats amb cura per a cada edat. Progressivament aprenen el funcionament de la biblioteca del centre i se sensibilitzen en la cura i el bon ús dels llibres.

A través de l'apadrinament lector els alumnes de 6è de Cicle Superior acompanyen els seus fillols de 1r de Cicle Inicial en el meravellós camí de la lectura.

També es potencia l'apropament al món literari amb la participació en activitats com: concursos literaris, revista escolar...

Alhora, es treballa el coneixement dels autors/autores i il·lustradors/il·lustradores dels llibres llegits, de la seva obra i es fa un apropament al món editorial.

Dimensió Plurilingüe i Intercultural

Partim de la idea que aprendre llengües és, abans que cap altra cosa, aprendre a comunicar-se amb altres persones, prendre contacte amb diferents realitats i assumir la pròpia expressió com a modalitat fonamental d'obertura als altres. El nostre objectiu és poder formar parlants plurilingües, amb diferents graus de domini de les llengües que coneixen, capaços d'interactuar en un context lingüístic i cultural complex, oberts al món.

A partir d'Educació Primària, anem introduint la lectura i la comprensió de paraules i textos en llengua anglesa i els iniciem en l'escriptura de mots, frases i petits textos utilitzant diferents suports visuals i digitals però sense deixar de banda la dimensió oral; per això, incorporem diferents activitats que fomenten la comunicació i comprensió oral en el nostre alumnat.

En definitiva, el centre defineix un model on l'alumnat tingui un ple domini de les llengües oficials i de, com a mínim, la llengua anglesa a més de la introducció d'una segona llengua estrangera, el francès.

GROC

Contes de colors per jugar,
somiar i aprendre.

Textos ideats i treballats per les persones vinculades
al Projecte Rodamons de Grup Promotor Santillana.
Il·lustracions retallades i enganxades, tendres, suggeridores
i originals de Teresa Novoa

© 2001 by Grup Promotor/Grupo Santillana de Ediciones, S.A.
Frederic Mompou, 11 (Vila Olímpica) 08005 Barcelona.
PRINTED IN SPAIN
© de les Il·lustracions Teresa Novoa
Imprès a Espanya per MULTINOVA, S.A.

ISBN 84-8436-508-0

GROC

Grup Promotor
Santillana

Estratègies didàctiques en l'àmbit lingüístic

La biblioteca

La biblioteca del col·legi permet que els nens i nenes tinguin accés a la lectura i a la consulta per ampliar la seva formació personal i de coneixements.

A Primària els alumnes tenen assignades unes hores de biblioteca o lectura dins l'horari lectiu, amb l'objectiu d'aprofundir en les lectures que es fan a l'aula, ja siguin lliures o marcades pel programa, segons el curs i la llengua (catalana o castellana i anglesa).

La Diada de Sant Jordi

La Diada de Sant Jordi és una ocasió especial que ens permet treballar la dimensió comunicativa. Aquesta celebració ens ajuda a motivar l'alumnat a la lectura, a escriure prosa i poesia, a participar en conferències i a comunicar-se mitjançant l'expressió artística.

Al col·legi se celebra la Diada de Sant Jordi amb especial rellevància i s'organitzen diverses activitats que fan incidència en aquells aspectes relacionats amb els infants, el món del llibre i la lectura:

- Tot l'alumnat, a partir de 1r de Primària, participa en els Jocs Florals que organitza el centre amb un text de creació pròpia.
- Els treballs guanyadors queden recollits en la revista escolar.
- Les obres premiades participen en els Jocs Florals de l'Ajuntament de Sant Boi de Llobregat.
- A més, a cada curs d'Infantil i Primària, un/a escriptor/a, un/a il·lustrador/a o alguna personalitat relacionada amb el món de la literatura, ofereix una exposició sobre el món literari a cada classe. Prèviament, es realitza un apropament a l'obra de l'autor/a o al contingut de la presentació.

Altres activitats didàctiques

Al nostre col·legi es realitzen, a més, altres activitats que col·laboren en la motivació de l'alumnat per adquirir tant l'afecció literària com el gust

per escriure i que fan referència a la competència comunicativa de l'àrea de llengües catalana i castellana.

Alguns exemples són:

- L'elaboració de la revista escolar amb motiu de la celebració dels Jocs Florals amb la implicació i col·laboració dels alumnes d'Infantil i Primària.
- El projecte d'apadrinament lector entre alumnes de 6è de Cicle Superior i els fillols de 1r de Cicle Inicial amb activitats compartides.
- La representació d'obres de teatre.
- L'hora del conte a Educació Infantil.
- Tallers de contes i d'il·lustracions.
- Espectacles literaris i musicals dins de les propostes educatives del col·legi.

Equip docent

El claustre de professorat és conscient que l'ús de la llengua és indispensable per a l'aprenentatge de tots els àmbits i que, a la vegada, les àrees col·laboren en la utilització correcta del llenguatge com a instrument de coneixement i de representació. En aquest sentit, és molt important el paper del professorat com a transmissor de la llengua, perquè l'alumnat en tingui un referent clar i sòlid.

Es considera que el professor o la professora de cada matèria és el millor especialista per a l'ús del llenguatge específic de cada àrea, atès que l'aprenentatge de la llengua comprèn l'aprenentatge dels seus diferents usos.

Els aspectes relacionats amb l'adquisició i millora del vocabulari afecten totes les àrees, de manera que el professorat de llengua té la comesa específica de sistematitzar el coneixement del lèxic i donar bases per al treball de procediments relacionats amb la significació.

L'equip docent posa èmfasi en l'ús adequat de la llengua escrita, tant pel que fa a la comprensió com a l'expressió. Els objectius relacionats amb l'expressió escrita són assumits per tot l'equip de mestres.

LLAINES, BRICS
I ENVASOS DE PLÀSTIC

ENVASOS DE CARTON,
PAPER, DIARI I REVISTES

